Nr. 106 | Kraków, sobota 11 maja 1918. | Rocznik XXVII.

3 K miesięcznie z odsyłką.
W Niemczech miesięcznie 2 m. 50 f.; za granicą 4 fr
Cena numeru pojedynczego 12 h
Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej.
Wychodzi codziennie o godzinie 6 wieczorem.

Redakcya i Administracya Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcyi Nr. 396.
Telefon Administracyi Nr. 310.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Fach pocztowy na listy Nr. 116.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.

Dział inseratowy:
ul. Grodzka L. 13, II. p.
Telefonu Nr. 1354.
Konto czekowe 910.

Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem pierwszy raz 40 h następny 30 h; w nadesłanem 1 K.

Interwencye posłów socyalistycznych w Wiedniu w sprawie kolejarzy i w sprawie aprowizacyi. Niemcy zajęli Rostow. — Ukraińcy u dra Seidlera.

Interwencya posłów socyalno-demokratycznych w sprawie kolejarzy — w sprawie chleba dla miast.

We wtorek 7 maja b. r. udali się posłowie Daszyński, Diamand, Klemensiewicz i Marek do p. ministra kolei bar. Banhansa w sprawie kolejarzy galicyjskich. Przedstawili położenie kolejarzy, którym w ostatnich czasach „Grupa gospodarcza" kolei nie mogła prawidłowo dostarczać chleba, przedstawili w prawdziwem świetle powody niezadowolenia, wskazali na skutki i wyłuszczyli żądania personalu. Ponowili również, poruszoną dawniej, sprawę **zapomóg dla kolejarzy z „Kolei północnej"** w związku z uzyskanemi ustępstwami dla reszty kolejarzy galicyjskich.

Po godzinnej konferencyi ustalono, że **kolejarze mają odtąd dostawać żywność regularnie, że ministerstwo osobiście uda się do Galicyi, aby zapoznać się szczegółowo z położeniem obecnem kolejarzy, że w sprawie usunięcia militaryzacyi uczyni zarząd Kolei wszystkie potrzebne kroki.** Podniesiono zachowanie się dyrektora lwowskiej dyrekcyi, który pod żadnym względem nie dorósł trudnościom, zwłaszcza przez unikanie styczności ze swoimi podwładnymi.

W sprawie kolejarzy „kolei północnej" oznajmił p. minister, że przyznano im zapomogi ewakuacyjne aż po stacyę **Oświęcim.** Minister oświadczył, że udaje się we środę do Galicyi. Co do militaryzacyi oświadczył p. minister, że ma nadzieję, iż w najbliższym czasie militaryzacya zostanie cofnięta. Oświadczył dalej, że o **uwięzieniu** mężów zaufania nic mu nie wiadomo.

* * *

Konferencye posłów socyalno-demokratycznych w sprawie **chleba dla ludności miejskiej w Galicyi** odbywały się we wtorek, środę i czwartek. Pierwsza konferecya odbyła się z p. ministrem dla Galicyi **drem Twardowskim** w parlamencie. Oprócz posłów socyalno-demokratycznych: **Daszyńskiego, Diamanda, Klemensiewicza i Marka** wzięli w niej udział burmistrze Krakowa i Lwowa — p. **Federowicz i dr Schleicher,** nadto posłowie **Rauch, dr Gross i Zieleniewski.** Wynikiem konferencyi były żądania: 1) przydziału pewnych powiatów Królestwa celem aprowizacyi Krakowa i Lwowa, 2) przydziału ze zboża ukraińskiego po 2 wagony dziennie dla każdego z tych miast; 3) ponowienie żądania przyznanych już na kwietniowej konferencyi 60 milionów funduszu zapomogowego dla miast galicyjskich, z czego dla Krakowa i Lwowa ma przypaść po 10 milionów kwartalnie; 4) udzielenie miejskiemu zakładowi kredytowemu w Krakowie 40 milionów koron tytułem pożyczki dla zakupna środków żywności dla miast; 5) zgodzenie się państwowego urzędu żywnościowego na dostarczenie z Węgier dla Galicyi 1000 sztuk nierogacizny miesięcznie; 6) usunięcia natychmiastowego wszelkich utrudnień w ruchu granicznym i kolejowym dla zakupionych już przez miasta środków żywności z Ukrainy, a zwłaszcza ziemniaków z Galicyi wschodniej; 7) instradowanie już w Podwołoczyskach wagonów z środkami żywności przeznaczonych dla Galicyi.

W ciągu konferencyi postanowiono udać się do **referenta Nacz. Komendy Armii,** celem uzyskania zgody władz wojskowych na te żądania miast galicyjskich.

Generał Hanausek wobec przedstawień posłów wyraził zgodę władz wojskowych na zakupno dla miast galicyjskich zboża, kasz i owoców strączkowych w ramach oznaczonego kontyngentu i wywóz ich do Galicyi z Królestwa. W tym celu Nacz. Komenda doprowadzi do skutku porozumienie między generał-gubernatorem w Lublinie a Urzędem żywnościowym.

Szereg konferencyi ukończono w czwartek naradą u prezydenta ministrów dra Seidlera w obecności szefa Urzędu żywnościowego, prezydenta Paula. Ten ostatni złożył po przeprowadzonej dyskusyi oświadczenie co do następujących punktów: 1) 60 milionów kwartalnie uznano jako przyznane jeszcze na konferencyi kwietniowej; 2) zgadza się na zakupno zboża w Królestwie, a tylko co do ziemniaków oświadczy się później, tłuszczu nie wolno z Królestwa wywozić; 3) nie stawia przeszkód formalnych przywozowi świń z Węgier do Galicyi; 4) ziemniaki z Galicyi wschodniej mogą pod kontrolą namiestnictwa być wywożone do Krakowa i Lwowa; 5) gotów jest do podwyżki liczby wagonów dla miast galicyjskich w razie wzmożenia się transportów z Ukrainy na 6 do 8 wagonów dziennie; 6) instradowanie wojskowe wagonów w Podwołyczyskach rozumie się samo przez się. Oświadczenie to składa się po porozumieniu się z Naczelną Komendą Armii.

Konferencya wykazała, że od dni dziesięciu przydzielono dla Galicyi tygodniowo 57 i pół wagona zboża, z czego 28 przypadać ma dla miast. Kraków i Lwów mają z tego otrzymać po 1 wagonie dziennie. Dotąd jednak ani Kraków ani Lwów nie otrzymały ani jednego wagonu!

Poseł Klemensiewicz żądał przydzielenia dla Zagłębia Chrzanowskiego powiatu Olkuskiego.

Posłowie miejscy uchwalili odbyć we Lwowie dn. 14 b. m. osobną naradę co do rozdziału przyznanego dla miast zboża i co do środków żywności z Królestwa przybyć mających.

Pokój z Rumunią i głosy prasy wiedeńskiej.

Wojna z Rumunią najkrótszy miała przebieg: rozpoczęła się 27 sierpnia 1916 r.; ukończoną została zawarciem traktatu pokojowego 1 maja b. r.

„Nie jest tò pokój porozumienia — pisze z racyi tego traktatu „Arbeiter Zeitung" — który podpisano w Bukareszcie; z przesłanki zawarcia pokoju bez aneksyi i kontrybucyj nic nie zostało spełnione."

Te niesympatycznie brzmiące wyrazy: aneksya i kontrybucya ustępują narazie innej terminologii: mogą to być regulacye granic; względnie, jak to widzieliśmy z krajami nadbałtyckiemi, przejawy „samostanowienia" narodów, dokonywanego przez korporacye jednostronnie uznane za zdolne do reprezentowania odnośnego kraju.

Zamiast niemodnych kontrybucyj pojawiają się obecnie różne przymusy natury ekonomicznej; pojawia się forma taksy za oswobodzenie, lub pomoc w walkach wewnętrznych, o czem oficyalnie wspominano świeżo w związku z przewrotem na Ukrainie (wicekanc. Payer nazwał to „odszkodowaniem za pomoc zbrojną"); pojawiają się projekty „zatrzymania dóbr koronnych w oswobodzonych krajach" i t. p.

Otóż, wracając do Rumunii i opinii „Arbeiter Ztg." czytamy w niej dalej: „Wprawdzie Rumunia nie zostaje zobowiązana otwarcie i wyraźnie do zapłacenia odszkodowania wojennego. Ale w utajonej postaci zostaną na Rumunię przecież nałożone i świadczenia gospodarcze. Wołoszczyzna mianowicie pozostanie obsadzoną przez wojska państw centralnych i utrzymanie armii okupacyjnej łącznie z rekwizycyami, przedsiębranemi dla tejże armii, musi Rumunia opłacać. Nie mówiąc o tem, że umowy gospodarcze, których treść nie jest znaną jeszcze, wedle informacyi dzienników z Rzeszy niemieckiej, nałożą na Rumunię jeszcze cięższe zobowiązania."

O regulacyi granic wobec Rumunii pisaliśmy już z racyi przedwstępnych preliminarzy pokojowych.

„Arb. Ztg." przypomina jeszcze słowa Czernina, który przygotował był grunt do tego pokoju, że nie będzie on toczył walk o cele imperyalistyczne czy aneksyonistyczne „ani własne, ani niemieckie". Wówczas już wszechniemiecka prasa replikowała, że przecież Austro-Węgry same coś anektują, jakże mogłyby nie sekundować Niemcom w podobnych zamiarach. Co słuszne bowiem w Karpatach (względnie w Alpach transylwańskich) to przystoi i w Wogezach.

Natomiast wiedeńska prasa rządowa, usprawiedliwiając ów skok od głoszonych swego czasu teoryj bezaneksyonizmu, dowodzi, że reguluje się granice bardzo delikatnie, zważywszy na specyalnie podstępne wystąpienie Rumunów.

„Fremdenblatt" podnosi zaś jako hasło tryumfalne, że stała się rzecz wielka: zrealizowano zasadę: Dunaj dla krajów naddunajskich — wolna żegluga dla wszystkich pobrzeżan; usunięcie przytem wszelkiego wtrącania się komisyi międzynarodowej, do której wchodziły i państwa, z Dunajem nie związane: Anglia, Francya, Włochy.

W umowie z Rumunią uderza jeden ustęp: sprawa dobrudżańka. Część Dobrudży, którą w sposób istotnie perfidny, zabrała była Rumunia w r. 1913 Rumunii, korzystając z jej zatargu z sojusznikami po ostatniej wojnie bałkańskiej i jej poprzedniego skrwawienia się w walkach z Turcyą — zwrócono Bułgaryi.

Pozostała część Dobrudży ma zostać ustąpioną wogóle gremium państw sprzymierzonych, z którem Rumunia pokój zawiera.

Nie stało się zatem w myśl życzeń Bułgaryi, iżby cała Dobrudża bezwarunkowo i odrazu jej przypadła. Narazie oddano północny płat Dobrudży do wspólnego depozytu. Widocznie chodziło państwom centralnym o to, aby mieć w ręku środek regulowania stosunków bałkańskich ponad głową Bułgaryi. Środek, którymby Bułgaryę mógł skłaniać do ustępstw.

* * *

Plany rządu rumuńskiego. — Rozwiązanie Izby.

Dekretem króla z dnia 8 maja rozwiązano Izbę rumuńską, a powołano nową na dzień 17 czerwca. W liście prezydenta ministrów do króla, w którym tenże uprasza o rozwiązanie Izby, zaznacza prezydent, że rząd uważa za rzecz konieczną przeprowadzić ratyfikacyę pokoju i że parlament obecny, jak się to już dwa razy stało, okazał się niezdolnym do pracy. Rozwiązanie to Izby nie oznacza zrzeczenia się przeprowadzenia reformy agrarnej i wyborczej, które wymagają powołania konstytuanty. Rząd wytyczył sobie jako dwa najważniejsze punkta swego programu: reformę agrarną i wyborczą.

Rozbrojenie i rozwiązanie legionów ukraińskich.

„Ukraińskie Słowo" donosi, iż „siczowi strzelcy" zostali rozwiązani za obstawanie przy wierności Radzie Centralnej.

„Strzelcy owi stanowili załogę t. z. małej Rady, której posiedzenia odbywały się pod jej osłoną. Tam pojawiła się delegacya oficerów niemieckich z żądaniem, aby strzelcy poddali się bądź

komendzie niemieckiej, bądź hetmańskiej. W rokowaniach brał też udział sam hetman Skoropadski".

W przeciwnym razie mieli ich Niemcy rozbroić. Strzelcy siczowi zdecydowali się wówczas sami broń złożyć z warunkiem nieobecności przytem Niemców.

Zapewne, iż „strzelcy siczowi" prócz nazwy swej niewiele podobieństwa mają z Siczą Zaporoską. Tak samo obecny „hetman" bez wojska ze swym historycznym imiennikiem.

Ale ówczesny Skoropadski wspólnie z Rosyanami (Buturlinem) burzył rzeczywistą ówczesną Sicz w odwet, iż Zaporożcy walczyli byli pod Połtawą w obronie Mazepy.

Rozwiązanie legionu ukraińskiego świadczy, iż polityka Niemiec, a za nią i Austryi stale szuka dogodniejszych dla niej, bo podatniejszych czynników ugodowych i „umiarkowanych".

Kto pod ten strychulec nie podpada — tak czy inaczej zostaje eliminowany.

Na widowni wojny.

Na Zachodzie.

Dzienniki paryskie donoszą, że krytycy wojskowi koalicyi spodziewają się

nowej ofenzywy niemieckiej,

a to albo we **Flandryi,** albo też **między Oise a Somme.**

„Zuerich. Morgztg." donosi, że **pod Verdun** szaleje od kilku dni walka artyleryi. Jak „Bas. Anz." stwierdza, to bój ten toczy się w odcinku **Doumont, Toul i Nancy.**

Urzędowy komunikat niemiecki wieczorny donosi:

„Na polu walki nic nowego".

W odcinku Ypres i Bailleul trwa dalej żywy ogień artyleryi. Na południe od jeziora Dikkebuscher udało się lokalne przedsięwzięcie niemieckich kolumn szturmowych, które wtargnęły w linie angielskie na wschodnim brzegu potoku Vyvez. Jednakowoż kontratak angielski zdołał się tutaj rozwinąć poza niemieckiemi oddziałami i posunął się naprzód na drodze Reninghelft—Kemmel.

Zresztą wzdłuż reszty frontu panuje ożywiona działalność artyleryi i oddziałów wywiadowczych.

Front we Włoszech.

Dzienniki szwajcarskie spodziewają się lada dzień początku austro-węgierskiej ofenzywy w **dolinie Brenty i Piave.**

Generał Foch, objąwszy niedawno naczelne dowództwo też i na froncie włoskim, ma w najbliższych dniach przeprowadzić inspekcyę tego frontu — i jak donosi **„Echo de Paris"** ma osobiście być obecnym przy przyjęciu **nowych ośmiu dywizyi amerykańskich,** przybyłych na front włoski.

Komunikat austryacki donosi o ożywieniu się ognia artyleryjskiego **w dolinie Piawe;** odparto tu też silne włoskie przedsięwzięcia wywiadowcze.

Na Wschodzie.

Na północnem wybrzeżu morza Azowskiego, wojska niemieckie dotarły **aż do ujścia Donu i zajęły Rostow** nad Donem, wielkie przemysłowe miasto rosyjskie.

Nowy przeciwnik.

Ag. Havasa donosi:

„Nikaragua wypowiedziała wojnę Niemcom i ich sprzymierzeńcom".

Kolejarze dyrekcyi krakowskiej o wypadkach lwowskich.

Dn. 7 b. m. odbyła się w Podgórzu-Płaszowie, w szkole kolejowej, konferencya kolej. dyrekcyi krakowskiej, w której wzięli bardzo liczny udział delegaci grup miejsc. organiz. centr., tudzież kół miejsc. galic. Związku urzędników, nadto reprezentanci kolejarzy kol. płn.

Konferencya zwołaną została celem omówienia stanowiska, jakie zająć mają kolejarze zachodniej Galicyi wobec wypadków w dyrekcyi lwowskiej. Przewodniczył tow. P a c k a n. Pierwszy przemówił p. K l e i n b e r g e r, reprezentant Związku urzędników, który odczytał nadesłane przez lwowski Zarząd Związku sprawozdanie z przebiegu zajść we Lwowie. Następnie zabrał głos tow. K a c z a n o w s k i, który w dłuższem przemówieniu przedstawił zajścia lwowskie, ich przyczyny, tudzież akcyę, jaką u rządu i u wszystkich odpowiednich czynników wdrożyła organizacya centr. wzgl. sekretaryat kraj. wraz z posłami soc. dem.

W dyskusyi przemawiali p. Bytomski (Stryj, zw. urzęd.), Sadowski (Tarnów, zw. urzęd.), tow. Dobrowolski (N. Sącz, c. o. k.), tow. Sarna (Jasło, c. o. k.), Multarzyński (Podgórze, c. o. k.), p. Bulsiewicz (Sącz, zw. urzędn.), tow. Mucha (Podgórze, c. o. k.), tudzież poseł tow. dr B o b r o w s k i.

Wszyscy mowcy wyrazili w dyskusyi zgodę swą z taktyką sekretaryatu kraj., pochwalając stanowisko, jakie w sprawie lwowskich zajść zajęła centr. organizacya kol., względnie sekretaryat kraj.

Uchwalono wreszcie jednogłośnie następującą rezolucyę:

Konferencya delegatów grup miejscowych centralnej organizacyi kolejarzy, tudzież reprezentantów kół miejcowych Związku urzędników okręgu krak. odbyła dn. 7 maja b. r. w Podgórzu po wysłuchaniu sprawozdań, złożonych przez reprezentanta Zw. urzędników p. Kleinbergera, tudzież przez sekretarza centr. organizacyi tow. Kaczanowskiego w sprawie zajść we Lwowie, jakoteż wdrożonej w tym względzie przez centralną organizacyę, tudzież związek urzędników akcyi, uchwala:

1. Konferencya pochwala w zupełności stanowisko, zajęte w tej sprawie przez organizacyę centr., względnie kraj. jej sekretaryat i wyraża tej organizacyi za to swe zaufanie; zarazem aprobuje konferencya stanowisko, jakie w tej kwestyi zajął związek urzędników, wyrażając nadzieję, że Związek postępować będzie zawsze w porozumieniu i wspólnie z kraj. sekretaryatem organizacyi centr.;

2. Ze względu na to, iż ostatni ruch we Lwowie i wogóle na kolejach galic. nie był żadnym strajkiem z góry planowanym, lecz mimowolnym prostym odruchem głodnego personalu, nie mogącego (mimo chęci) z powodu wyczerpania pełnić służby, protestuje konferencya przeciw fałszywemu denuncyowaniu tego personalu przed rządem i komendą armii, tudzież przeciw wszelkim wyjątkowym zarządzeniom, jakie na personal dyrekcyi lwowskiej zupełnie niesłusznie spadły — i wyraża nadzieję, że zarówno nacz. kom. armii, jak i rząd po stwierdzeniu właściwych przyczyn zajść lwowskich zniesie natychmiast wszystkie wyjątkowe zarządzenia przeciw kolejarzom, tudzież uwolni tych, którzy do wojska zostali powołani i w ten sposób przyczyni się do uspokojenia wzburzonych umysłów;

3. Konferencya wzywa mężów zaufania, by wszędzie uważali na to, żeby personal kolejowy na własną rękę bez wiedzy sekretaryatu organizacyi centr., a urzędnicy bez wiedzy związku nie wszczynali nigdzie żadnej akcyi, za którą organizacya centr., względnie Zw. urzędniczy nie mógłby przyjąć żadnej odpowiedzialności, lecz we wszystkich przypadkach stosowali się ściśle do wskazówek, jakie po porozumieniu się organizacya centr., względnie jej krajowy sekretaryat wyda dla personalu, a Związek urzędniczy dla urzędników;

4. Kolejarzom lwowskim a specyalnie powołanym do wojska kolegom wyraża konferencya swą najgorętszą sympatyę, stwierdzając, że personal galicyjski gotów jest każdej chwili udzielić kolejarzom dyrekcyi lwowskiej stosownego poparcia.

Z ostatniej chwili.

Obecnie pokój na podstawie porozumienia — niemożliwy.

B. Reutera donosi: Lord Curson oświadczył w angielskiej Izbie wyższej, że w obecnej chwili pokój na podstawie porozumienia jest niemożliwy, ponieważ kraj znajduje się w chwili najbardziej krytycznej, jaką kiedykolwiek znała historya. — Myśl, że pokój taki mógłby być teraz zawarty, jest chimerą. Pokój w Brześciu Litewskim i pokój z Rumunią rozpraszają wszelkie złudy. Tak długo jak duch niemieckiego militaryzmu nie ustąpi, Anglia nie może spodziewać się, by mogła osiągnąć pokój honorowy i trwały na podstawie porozumienia.

Bójka w wiedeńskim „Rathauskeller" między Czechami a Niemcami.

W „Morg. Ztg." czytamy:

„Wczoraj wieczorem przyszło do olbrzymiego skandalu w wiedeńskiem „Rathauskeller".

Czeski poseł Stanek znajdował się tam na kolacyi wraz z wielu innymi posłami i dziennikarzami czeskimi. Nagle w przeciwnym końcu sali powstał jeden z gości i wezwał obecnych, by „nie pozwolili się Czechom prowokować". Powstał zgiełk i tumult, a gospodarz lokalu wezwał posła Stanka do opuszczenia lokalu. Goście na sali żądali też, by Stanek opuścił restauracyę. Ponieważ Stanek opiera się, przyszło do żywej wymiany słów, a wkońcu do bójki.

Poseł Stanek opuścił wtedy salę.

Poseł Wolf wygłosił następnie przemówienie, poczem odśpiewano: „Wacht am Rhein".

Czescy posłowie postanowili powyższe zajście przedstawić prezydentowi ministrów — i prosić go, by zrezygnował wobec tego z nadziei zaopatrzenia Wiednia w morawskie kartofle; ludność bowiemjest wzburzona tem zajściem.

Przed aneksya terytoryum Serbii.

Przez „strategiczną poprawę" austro-węgierskiej granicy w pokoju bukaresztenskim, zaanektowano na rzecz Węgier około 400 km. kw. górskiego terenu, wraz z wszelkiemi przełęczami i przejściami w Alpach Transsylwańskich, oraz około 600 km. kw. na rzecz Austryi, t. j. Bukowiny.

Przez aneksyę „Żelaznej bramy" pod Orsową uzyskała Austrya bezpośrednie i dogodne połączenie z Bułgaryą.

Nie wystarcza to jednak zaborczym apetytom aneksyonistów.

Oto w „Morgen Ztg.' czytamy wiadomość, że uzyskana łączność Austryi z Bułgaryą ma w przyszłości rozszerzyć się przez regualcyę granicy serbskiej na rzecz Bułgaryi.

Chodzi tu zdaje się o cały wschodni brzeg rzeki Morawy; terytoryum to miałoby poprawić granicę strategiczną Bułgaryi i zabezpieczałoby Austryi możność bezpośredniej komunikacyi z Sofią i Konstantynopolem.

Sprawy partyjne.

O mieszkania dla delegatów na kongres. Uprasza się towarzyszów o zgłaszanie mieszkań dla delegatów na kongres w sekretaryacie partyjnym ul. Dunajewskiego 5. O b i a d y (po 3 K) zostały dla delegatów zamówione. Zresztą urządzony będzie bufet.

Delegaci, reflektujący na umieszczenie w mieszkaniach prywatnych lub w hotelach, oraz na obiady, powinni je natychmiast zamawiać w sekretaryacie partyjnym.

Obchód 100 rocznicy urodzin Karola Marksa.

Staraniem krak. komisyi oświatowej P. P. S. D. odbędzie się

Uroczysty Poranek

w niedzielę, dn. 12 maja, o godz. 10 w sali Związku stow. robotniczych (Dunajewskiego 5) z następującym programem:

I część.

1. Słowo wstępne: tow. poseł I. D a s z y ń s k i.
2. Marks w historyi socyalizmu: red. K. C z a p i ń s k i;
3. Marks a kwestya polska: tow. dr G.

II część.

Śpiew: p. Irma R a d o w s k a;
Deklamacya: p. P y t l i ń s k a-K o n o p n i c k a;
Skrzypce: p. B a r u c h;
Fortepian: p. B u c h n e r.
(Akompaniament: p. Leszczyński).

* * *

Towarzysze! Wszyscy musicie przybyć na tą uroczystość, poświęconą naszemu wielkiemu nauczycielowi!

KRONIKA.

Kraków, piątek, 10 maja.

Komisya teatralna miejska ustaliła na swojem ost. posiedzeniu definitywnie program letniego sezonu operowego, upoważniając p. T. Trzcińskiego jako kierownika do zawarcia umów i potrzebnych zarządzeń.

L. Slezak, sławny tenor, przybywa do Krakowa na jeden koncert, który odbędzie się staraniem krak. Biura koncertowego. Bilety u p. Rudnickiego.

O barwy litewskie. W „Dzien. Wileńskim" czytamy, że Rada litewska od dnia 25 z. m. odbywa plenarne narady nad sprawami natury politycznej, tudzież organizacyi wewnętrznej. Rada zaakceptowała wniosek komisyi specyalnej, ustalającej barwy narodowe i chorągiew państwową litewską. Chorągiew państwowa ma być czerwona z pogonią białą pośrodku. Chorągiew narodowa natomiast ma się składać z barw poziomych: żółtej, zielonej i czerwonej; na pasie żółtym (górnym), w rogu przy tronie, lub też na pasie zielonym (środkowym) pośrodku, może być też biała pogoń w czerwonem polu.

Ze zbiórki w dniu 5 maja 1918 przesyłają kolejarze ze Skawiny kwotę 240 K z przeznaczeniem na legionistów internowanych w Huszt.

Na T. S. L. zebrano 3 maja 25 K od byłych legionistów na kursie oficerskim na Węgrzech.

Koniec ery parlamentarnej w Austryi.

Wiedeń, 6 maja.

W marcu 1914 odbyła Izba posłów ostatnie posiedzenie przed trzechletnią przerwą w swej działności. W marcu 1918 odbyło się ostatnie posiedzenie Izby przed obecnem odroczeniem. W roku 1914 po odroczeniu przyszło zamknięcie Izby oraz paragraf 14. Czy dziś także wypadki pójdą tym torem? Wszystko jakgdyby wskazuje, że tak. Rząd, wprawdzie, zaklina się na wszystkie świętości, zwłaszcza wobec przedstawicieli niemieckiej partyi socyalno-demokratycznej, że o powrocie do absolutyzmu nie myśli, że pauza w obradach parlamentu nie potrwa dłużej, niż kilka tygodni i że ma służyć jedynie przygotowaniu gruntu dla owocnej dalszej działalności przedstawicielstwa ludu. Ale gdyby nawet szczerość tych zapewnień była wyższa ponad wszelką wątpliwość, to i tak stosunki okazałyby się silniejsze od wszelkich dobrych zamiarów rządu.

Wszak tenсам rząd dra Seidlera przez swe zapowiedziane formalnie zarządzenia — ustanowienie obwodów w Czechach i represye przeciw południowym Słowianom — uniemożliwił w zupełności spokojną sesyę Rady państwa. Ostatni rok parlamentaryzmu austryackiego wykazał bowiem dowodnie, że Rada państwa może obradować tylko tak długo, jak długo wszelkie drażliwe kwestye polityczne, zwłaszcza narodowe, są wyeliminowane. Parlament austryacki nie jest wcale podobny do normalnego ciała ustawodawczego. Jest raczej kongresem reprezentantów poróżnionych z sobą narodów, którzy w czasie zawieszenia broni zebrali się na pertraktacye. Rokowania te dotyczyły w czasie sesyi wojennej 1917—1918, — rzecz niezmiernie charakterystyczna — wyłącznie spraw bieżących, nie zaś kwestyi zasadniczych, których rozwiązanie umożliwiłoby trwały pokój narodowy w Austryi. Próby postawienia takiej kwestyi, mianowicie reformy konstytucyi austryackiej, na porządku dziennym spełzły na niczem. Nie było bowiem podstawy do układów. Żądania narodów walczących z sobą, Niemców z jednej, Czechów i poł. Słowian z drugiej strony, wykluczały się nawzajem nie mniej, niż wzajemne pretensye entente'y i mocarstw centralnych. Zakulisowo próby konwersacyi pomiędzy Niemcami i Czechami, propagowane zwłaszcza przez niektóre koła wysokiej arystokracyi, nie wydały większego rezultatu niż rozmowy hr. Armanda z hr. Reverterą. Ponieważ parlament austryacki ma cechy raczej kongresu międzynarodowego (na którym, jak wiadomo, obowiązuje zasada jednomyślności), przeto zabiegi rządu o t. zw. większość nie mają żadnego sensu. Żaden z narodów austryackich nie zgodzi się na to, by jego żywotne interesy były naruszone przez majoryzacyę ze strony innych narodów. Próby takiej majoryzacyi mogą doprowadzić do gwałtownego rozbicia parlamentu.

Tymczasem rząd dra Seidlera pod naciskiem Niemców zdobył się na czyny, będące formalnem wypowiedzeniem wojny Czechom i poł. Słowianom. Ustanowienie starostw obwodowych (Kreishauptmannschaften), odgraniczonych narodowościowo, którym przekazano część dotychczasowych agend namiestnictwa, jest przez Niemców i Czechów uważane jako pierwszy krok do podziału Czech. Przeciw podziałowi, stanowiącemu zasadniczy punkt programu niemiecko-narodowego, Czesi będą walczyć wszystkimi środkami. Według najnowszych wiadomości, ma się utworzyć 9 obwodów czeskich i 6 niemieckich. Pierwotnie projektowano utworzenie dwóch obwodów mieszanych, Pilzno i Budziejowice. Atoli obwody mieszane były możliwe tylko w razie utrzymania jedności administracyjnej Czech. Teraz więc, by utorować drogę podziałowi, oba obwody mieszane podzielono na czeski i niemiecki. Połączenie obwodów niemieckich w kraj koronny Deutsch-Boehmen nie napotka na żadne trudności techniczno-administracyjne.

Podczas gdy w Czechach dążenie Niemców do podziału kraju spotyka się z dobrowolnem, czy przymusowem poparciu rządu, podobne tendencye poł. Słowian do odłączenia słoweńskich części Styryi i Karyntyi mają być surowo ścigane. Akademia nautyczna (żeglarska) w Tryeście ma być zniemczona mimo, że ludność żeglarska Austryi składa się wyłącznie z Włochów i poł. Słowian, Niemców zaś wśród niej niema wcale.

Jaka będzie odpowiedź poł. Słowian na te zarządzenia, można sobie łatwo wyobrazić. W każdym razie przyczynią się one w wysokim stopniu do porozumienia pomiędzy Włochami i poł. Słowianami.

Dr Seidler okazał się mimowoli doskonałym pomocnikiem niedawnego kongresu słowiańskiego w Rzymie.

Gdyby nawet drowi Seidlerowi udało się sklecić nieznaczną większość w Izbie posłów, złożoną z niemieckich narodowców, chrześcijańsko-społecznych i Koła Polskiego (!), to i tak nie miałby się poco pokazywać w parlamencie.

Sceny z czasów Badeniego prawdopodobnie byłyby zabawką w porównaniu z powitaniem rządu w Izbie po wspomnianych powyżej aktach w Czechach i na Południu. Liczyć na to, że po sześciu tygodniach umysły się uspokoją, jest najwyższą naiwnością, jak słusznie zaznacza „Arbeiter Ztg.".

Czesi i poł. Słowianie to nie Koło Polskie.

Dlatego obecne odroczenie parlamentu należy uważać tylko jako prolog do nowego okresu rządów absolutystycznych. Jakoż Niemcy narodowi otwarcie dążą do nich. Albowiem tylko absolutyzm może urzeczywistnić marzenie o niemieckiej Austryi. Jest to gra bardzo ryzykowna.

Absolutyzm, występujący pod znakiem narodowo-niemieckim, będzie miał do czynienia nietylko z wszystkimi narodami niemieckimi Austryi, lecz także z niemiecką klasą robotniczą.

Odezwa zarządu partyi i niemieckiego klubu socyalno-demokratycznego grozi otwarcie walką w razie zastosowania paragrafu 14. Ponieważ prowizoryum budżetowe upływa z dniem 30 czerwca, przeto najpóźniej w połowie czerwca musi się parlament zebrać, alboteż paragraf 14 wejść w życie. W dziejach Austryi będzie to data niezwykłej wagi.

* *

Ukraińcy u dra Seidlera. — „Nadzieje" dra Seidlera. — Ukraińcy oczekują rozwiązania kwestyi wsch.-galicyjskiej.

Wiedeń, 10 maja.

„Korrespondenz Austria" donosi: Na zaproszenie prezydenta ministrów dra Seidlera zjawiła się dziś u prezydenta gabinetu komisya parlamentarna klubu ukraińskiego. Dr Seidler omawiał z nimi sytuacyę parlamentarną i udzielał wyjaśnień o zamiarach rządu, przyczem motywował wydanie rozporządzeń co do starostw okręgowych w Czechach koniecznością państwową, przedstawiając dowody, że nowy podział żadną miarą nie dotknie interesów politycznych i narodowych ludu czeskiego (?), lecz przeciwnie przyniesie korzyść tak dla Niemców, jak dla Czechów, ułatwiając urzeczywistnienie myśli państwowości. Minister prezydent dał wyraz nadziei, że nastąpi uspokojenie i skonsolidowanie stosunków stronnictw w parlamencie i że będzie możliwem utworzyć stałą większość parlamentarną i utrzymać Izbę zdolną do pracy. Skoro będą widoki, że tak się stanie, rząd nieomieszka parlamentu powołać. Jest osobistem życzeniem prezydenta ministrów i jego szczerem dążeniem, aby stało się to jak najrychlej. Zastępcy posłów ukraińskich oświadczyli drowi Seidlerowi, że nie mogą na razie określić swego stanowiska wobec programu naszkicowanego przez niego i że wyczekują rozwiązania kwestyi wschodnio-galicyjskiej, poczem dopiero definitywnie się oświadczą.

Oświadczenie polskie w sejmie pruskim.

Podczas rozpraw nad projektem reformy wyborczej do Sejmu pruskiego, zabrał w Sejmie głos poseł polski Korfanty i złożył następujące oświadczenie:

„Przedłożone wnioski zawierają rozporządzenia wyjątkowe przeciw Polakom, które działać muszą podniecająco. Polacy pod względem kulturalnym i narodowym są w związku z całością. Jeśli w zgodzie z Niemcami żyć mamy, żądamy uznania naszej narodowości i zupełnego równouprawnienia dla naszego narodu. Nigdy nie przystaniemy na to, abyśmy byli po polsku mówiącymi Prusakami. Pod względem prawnopaństwowym jesteśmy obywatelami państwa pruskiego. Jeżeli nam atoli, panowie, odmawiacie przynależności do wielkiego narodu polskiego, nigdy nie przyjdzie do zgody. Na program ministra zgodzić się nie możemy, gdyż nie zapewnia nam równouprawnienia. Polityka kolonizacyjna, jak dotąd uprawianą była i jak w przyszłości ma być uprawianą, nie zgadza się z pojęciami równouprawnienia. Zwalczaliśmy ją zawsze jako ustawę wyjątkową. Nigdy nie zrezygnujemy z naszego żądania co do wolnego rozwoju kulturalnego.

Większość niemieckiego narodu dotychczas politykę względem Polaków tak samo potępia, jak my. Żołnierze Niemcy, którzy razem z Polakami swą krew przelewali, nie zrozumieją tego, że w tej kwestyi ustanawia się rozporządzenia wyjątkowe. Wy, panowie (mowca zwraca się ku prawicy), używacie sprawy polskiej, jako taranu przeciw równemu prawu wyborczemu. Lecz równe prawo wyborcze przejdzie, a wtedy nam także sprawiedliwość dostanie się w udziale".

Kontrrewolucyjna akcya w Azyi wschodniej.

Odezwa Cziczerina. — Konflikt z koalicyą.

Wiedeń, 9 maja.

Komisaryat ludowy dla spraw zagranicznych w Moskwie przesłał następujący komunikat przedstawicielom rządów zagranicznych w Moskwie:

Już od dłuższego czasu poinformowany jest rząd sowietów o intrygach i wojskowych przygotowaniach spiskowców antirewolucyjnych, zgromadzonych w Pekinie, którzy przybrali miano samozwańcze „Autonomicznego rządu sybirskiego". Już dawniej podaliśmy do ogólnej wiadomości, że mała grupa (nieuznawana przez robotników) dowódców uciskających lud i wyzyskiwaczy gromadzi się w Azyi wschodniej i innych stronach,

pokładając swe nadzieje na obcych bagnetach

i znalazłszy współczujące echo wśród imperyalistów rozmaitych krajów. Znalezione podczas rewizyi we Władywostoku u agenta pekińskich spiskowców Kolobowa dokumenty, dają zupełny obraz przyjaznych stounków

między pekińskimi konsulami koalicyi i delegatami pekińskimi. Przygotowują oni przewrót przy pomocy wschodnio-azyatyckich antirewolucyjnych sił, które okazały gotowość dla wskrzeszenia swojego panowania nad narodem na nowo ujarzmionym, użyć obcej inwazyi.

Komisaryat ludowy dla spraw zewnętrznych podaje do wiadomości wszystkich zagranicznych przedstawicieli w Moskwie, że w nocie, skierowanej do przedstawicieli Anglii, Francyi i Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej dnia 25 kwietnia, wezwał rządy tych mocarstw,

aby 1) odwołały wmieszanych w te sprawy konsulów;

2) przedsięwzięły natychmiast publiczne dochodzenia ich czynności; 3) głośno i wyraźnie podały do wiadomości rządu sowietów swoje stanowisko do band antyrewolucyjnych spiskowców do owego t. zw. autonomicznego sybirskiego rządu i innych analogicznych ugrupowań.

Komisaryat ludowy dla spraw zagranicznych Cziczerin.

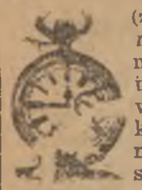
Z miasta.

Brak kart na kawę. Od dłuższego czasu nie wydaje magistrat kart na kawę wojenną. W sklepach kawa się psuje z powodu długiego leżenia, a kupcy nie mogą jej sprzedawać, gdyż konsumenci nie mają kart. Jeśli niema kart, to magistrat powinien w inny sposób unormować sprzedaż kawy wojennej, aby można ją było dostać.

Tymczasowy komitet związku kelnerów podaje do wiadomości, że poufne zebranie towarzyszy kelnerów odbędzie się dnia 11 bm. w sobotę o godzinie 12 i pół rano, w lokalu związku stow. robotniczych Dunajewskiego l. 5, na które to zebranie wzywa się kelnerki i starszych chłopców.

W Kollegium wykładów naukowych (Rynek gł. A—B l. 39) odbędzie się w sobotę, 11 b. m. o g. 7 wiecz. wykład prof. dra Józ. Reissa o twórczości J. S. Bacha; przy fortepianie Miecz. Muenz.

8 HALERZY

(za kartkę korespondencyjną) kosztuje tylko mój główny katalog, który na żądanie darmo wysyła:

Pierwsza Fabryka zegarów

JAN KONRAD

c. i k. nadworny dostawca Brüx Nr. 1873. (Czechy).

Niklowe lub stalowe Anker zegarki K 26·—, 28·—, 30·—. Biało metalowy (glorya srebro), goldynowy lub stalowy remont. podwójnie kryty K 35·—, 40·—, 50·—, 60·—, Budziki K 16·—, 18·—, 20·—. 3-letnia gwarancya. Wysyłka za pobraniem. Zamiana dozwolona lub zwrot pieniędzy.

NADESZŁO

500.000 farb

do farbowania materyi, jedwabiu i t. p.

1 paczka wystarcza na 250 gr. materyi. Cena 60 hal. Opis użycia w języku polskim.

L. WEINDLING,

Kraków, Grodzka 26, tel. 1596

Skład farb i perfumeryi.

1 koroną tygodniowo

można sobie tylko w miejscu spłacać u

S. ZAHNA w Krakowie

przy ulicy Floryańskiej 31

dostawcy Związku c. k. urzędników państwowych, wszelkie jubilerskie przedmioty srebrne i złote oraz wszelkiego rodzaju zegary i zegarki z najsławniejszych fabryk, z 5-letnią gwarancyą, **po nader niskich cenach.** Zamówienia z prowincyi uskutecznia się tylko za poprzedniem nadesłaniem należytości.

Dzieje męczeńskie Podlasia i Chełmszczyzny

L. Wasilewskiego

wydanie II. znacznie rozszerzone, z mapką — poleca:

Centralne Biuro Wydawnictw

w Krakowie, Gołębia 20.

Cena egzemplarza 2 K 80 h. Do nabycia w Biurze i we wszystkich księgarniach. **Katalogi nakładowe wysyłamy na żądanie darmo i opłatnie.** Wysyłka na pocztę polową tylko za uprzedniem nadesłaniem należytości i 60 h na opłatę pocztową.

Kupuję garderobę męską

używaną i t. p.

Korespondentkę napisać do

L. SCHMAUSA,

Kraków, Szeroka 22.

Do sprzedania

około 30 cetnarów kapusty kiszonej najlepszej jakości, oraz około 15 cetn. cebuli po bardzo niskich cenach. Wiadomość: S. Grünberg, Prądnik Czerwony, Nr. 121, obok Krakowa.

Kupię zaraz bilard

używany, w dobrym stanie, samowar porządny na herbatę, szafę grającą, lampę wiszącą i 8 lamp ściennych. — Zgłoszenia składać do Hopcasa i Salomonowej, Kraków, Szczepańska 9.

Uzdolnione panny w krawieczyźnie damskiej znajdą stałe zajęcie za dobrem wynagrodzeniem. **J. Müller, Kraków, Grodzka 43,** wejście od ul. Senackiej 8, III. sklep od rogu.

Kilka zdolnych prasowaczek

do garderoby poszukuje pralnia „WISŁA" Podgórze, Nadwiślańska 10. Warunki płacy bardzo korzystne.

Zdolnego

pomocnika fryzyerskiego

pod korzystnymi warunkami przyjmie zaraz lub od 15 maja Zakład fryzyerski ADOLFA GOTTLIEBA ul. Długa 38.

Egzaminowany maszynista

monter, znający się na wszelkich maszynach i lokomobilach Wolfa, wolny od wojska, poszukuje posady zaraz. — Zgłoszenia pod „Maszynista" przyjmuje Dział inseratowy „Naprzodu", Kraków, Grodzka 13.

Potrzebna służąca

jako stróżka domu

i do innych robót, otrzyma całodzienny wikt, osobne mieszkanie i wynagrodzenie według umowy. Wiadomość u właściciela w sklepie korzennym ul. Długa 11 A.

Magazyniera i kantorzystki

poszukuje

F. LORD, Biuro techniczne, Kraków, Lubicz 1.

Dziewczynkę

do roznoszenia przyjmie księgarnia w Hotelu Saskim, ul. Sławkowska 3.

Znajdzie zaraz posadę egzaminowany maszynista-palacz

Zgłoszenia z podaniem warunków:

Polskie Zakłady Garbarskie

Kraków, Dunajewskiego 1.

Osoba do naprawiania bielizny

na jeden lub dwa tygodnie potrzebna. Wiadomość: ulica Lubomirskiego 27, III piętro na prawo, między godz. 12 a 2.

Przyjmie chłopca

do praktyki pierwsza krajowa pracownia malarstwa szyldów, trawienia na szkle i lakiernictwa galanteryjnego — Tad. Laszkiewicza, Kraków, św. Marka 8.

Korespondentka (izraelitka)

polsko niemiecka, stenotypistka, obznajomiona z pracami biurowemi, zostanie natychmiast przyjętą do biura handlowo-przemysłowego. — Zgłoszenia pisemne do biura ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, Grodzka 13.

Panienkę

znającą się na robotach włosowych i znającą początki czesania, poszukuje Zygmunt Lamensdorf, Kraków, ulica Sławkowska 11.

Panny sklepowej

do działu medycznego, możliwie rutynowanej,

Pomocnika handlowego

do działu toaletowego poszukują zjednoczone firmy **DROBNER—KRAKÓW.**

„Maść arabska"

leczy parchy, świerzbę i liszaje u koni, bydła, świń i psów.

Zatwierdzona przez Urząd Zdrowia. Cena 10 kor. Główny skład na Królestwo Polskie: Apteka J. Kasprzykowskiego w Radomiu; na Lublin: Skład materyałów aptecznych Magierskiego i Turczynowicza, Krakowskie Przedmieście. Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych.

KURSA PRAWNICZE „LEGES"

Kraków, ul. Karmelicka 45,

przygotowują w krótkim czasie do wszystkich egzaminów prawniczych. **Nauka zbiorowa i indywidualna.**

Dla P. T. Wojskowych osobne komplety.

Dla zamiejscowych system korespondencyjny.

Informacye od 11—12 rano i od 2—4 popołudn.

Zegarmistrz specyalista

Wykonuje wszelkie reperacye zegarków kieszonkowych i ściennych wszelkich marek i systemów precyzyjnych. — Posiadając długoletnią praktykę w pierwszorzędnych firmach szwajcarskich oraz krajowych, ręczy za dobre i solidne wykonanie powierzonych mu reperacyi. Ceny przystępne. Na żądanie przysyła i odstawia powierzone roboty do domu. Zlecenia z prowincyi załatwia odwrotną pocztą.

Szymon Borer

Kraków, Dietlowska 1, (w pobliżu Skałki).

Pot nóg, pach i rąk

Znakomite wyniki.

Nasza nowa pasta „Fussol" usuwa pocenie się nóg, pach i rąk w ciągu kilku dni na zawsze bez wpływów szkodliwych. „Fussol" jest środkiem wypróbowanym i setki listów dziękczynnych znajdują się w naszych rękach. „Fussol" jest środkiem niezawodnym i tanim. Słoik wystarcza i kosztuje tylko kor. 4·— za zalicką kor. 4·60.

W Krakowie u firmy Reim i Ska, Rynek główny; w Tarnowie w drogueryi Bracha; w Bielsku w drogueryi Polaczka do nabycia. — Skład główny „Fussollu" w Białej (Galicya). Wysyłka do pola i do Królestwa Polskiego za poprzedniem nadesłaniem należytości.

Fabryka M. Peterselma, Kraków-Grzegórzki

zamieniona na Spółkę udziałową pod firmę

Fabryka maszyn rolniczych „Odlew"

wzywa wszystkich robotników, którzy w niej dawniej pracowali, o zgłoszenie się w celu zwolnienia ich z wojska do pracy we fabryce.

„GOR"

Zakład dla aprowizacyi miasta Krakowa i okolic

Sienna 7,

Kupuje wszelkie towary spożywcze i codziennego użytku. Zgłoszenia przyjmuje się codziennie między godz. 11—12 w południe, oraz 4—5 po południu.

Egzamina uzupełniające (Ergänzungsprüfung)

dokładne i sumienne przygotowanie do

egzaminu uzupełniającego na c. k. jedn. ochot. oraz do matury.

Wojskowych urlopowanych przygotowuję w obrębie uzyskanego urlopu. Własne skrypta i podręczniki. Honoraryum umiarkowane.

Zgłoszenia pod **„Egzamina uzupełniające", Kraków, Karmelicka 46.**

Do sprzedania tanio

2 domy drewniane l. p. jeden kryty dachówką drugi papą, rurki gazowe, rury betonowe kanałowe, muszle porcelanowe pisuarowe, 2 kramy betonowe, deseniowa posadzka mozaikowa, 500 sztuk cegły ostro palonej kanalizacyjnej

w „Ogandrach" przy Parku Jordana.

W pięciu minutach można z jednego kawałka

›LURION‹

KREMU WOSKOWEGO NA OBUWIE

¼ klg. najlepszego kremu na obuwie wygotować.

Cena 2 korony.

Wszędzie do nabycia!

Oryginalna recepta:

Rzuca się kostkę „LURIONU" kremu woskowego na obuwie do ¼ litra wody, miesza się go, aż do zagotowania, następnie zdejmuje się z pieca i po kilku minutach mieszania wlewa się do zamkniętego naczynia. Płyn tężeje w kilku minutach i jest gotowy

¼ klg. najlepszej jakości kremu na obuwie, który nawet w największem gospodarstwie na jeden miesiąc wystarcza.

Sposób użycia jest na każdej kopercie podany i dla każdego łatwo zrozumiały.

Skład fabryczny i wyłączna sprzedaż

›LURIONU‹

KREMU WOSKOWEGO NA OBUWIE

Abteilung der Montanwachswerke A. G.

Wien, I. Bezirk, Franz Josefskai 7/9.

(Industriepalast).

Wydawca: Ignacy Daszyński. — Redaktor odpowiedzialny: Maryan Pyrzowski. Drukarnia Ludowa, Kraków, Dunajewskiego 5 (Telefon 1310).